

Advokatsamfundet
Mia Edwall Insulander

Svar angående Migrationsverkets nya rutiner för genomförandet av muntliga utredningar med anledning av coronavirusets spridning

Hej Mia!

Tack för ditt brev!

Vi uppskattar att ni hör av er från Advokatsamfundet när ni upptäcker tveksamheter i vår handläggning. Era synpunkter ger oss en extern bild som vi har svårt att erhålla på annat sätt.

Trots ett intensivt arbete under de senaste åren med krisplanering hade Migrationsverket inte kunnat förutse den utrednings- och ärendeproblematik, som uppstått med pandemin. Det har därför varit nödvändigt att löpande göra uppdateringar och ändringar av de rutiner, riktlinjer och åtgärder som är relevanta för den aktuella situationen.

För att minska smittspridning av covid-19 har Migrationsverket beslutat om en tillfällig instruktion för att genomföra asylutredningar. Av instruktionen framgår att den sökande ska sitta i ett rum och utredaren sitta i ett annat rum samt att tolk och offentligt biträde kan delta via telefon om de inte deltar på plats i Migrationsverkets lokaler tillsammans med den sökande. Därigenom kan vi undvika att alla dessa personer sitter i ett rum under två, tre timmar som en asylutredning brukar pågå. Vi kan på så sätt fortsätta handlägga ansökningarna om asyl. Det finns inget hinder för biträdet att delta fysiskt på plats i Migrationsverkets lokaler.

Ett ärende ska handläggas enligt 9 § förvaltningslagen (2017:900) så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Av 23 § samma lag framgår även att en myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Migrationsverket anser att det generellt inte finns något hot mot rättssäkerheten att genomföra asylutredningar på detta sätt, men att vi måste ta ställning i varje enskilt fall om det finns skäl som talar emot ett genomförande. Migrationsverket har ett ansvar för att tillse att ärendet blir utrett i den omfattning som krävs i det

enskilda ärendet utan att rättssäkerheten blir lidande. Om vi har påbörjat en utredning kan Migrationsverket avbryta en asylutredning eller komplettera den om problem uppstår under utredningen. I vissa fall har Migrationsverkets tjänstemän i det enskilda fallet bedömt att deltagande via telefon är det mest lämpliga eftersom Migrationsverket på den lokala orten inte har tillgång till utredningsrum där Folkhälsomyndighetens rekommendationer om distans kan följas.

Migrationsverket beklagar att personer som har förordnats som offentliga biträden har fått uppfattningen att det nya sättet att utreda innebär att biträden aldrig kan närvara på plats i Migrationsverkets lokaler. Som nämndes ovan framgår det av verkets instruktion att offentligt biträde kan delta via telefon om de inte deltar på plats i Migrationsverkets lokaler tillsammans med den sökande.

Migrationsverket avser att förtydliga kallelserna till utredning så att det framgår att ett offentligt biträde kan delta vid utredningssamtal i Migrationsverkets lokaler tillsammans med den sökande eller välja att delta per telefon om det bedöms vara tillräckligt. Migrationsverket kommer också förstärka handläggargruppen kring frågor om offentligt biträde i förhållande till det nya tillfälliga sättet att genomföra asylutredningar.

Det är naturligtvis inte möjligt att neka ersättning för biträde som närvarar vid muntlig utredning eller att entlediga biträdet. Migrationsverket kan inget annat än beklaga uttalanden av detta slag från verkets personal.

Vänliga hälsningar,

Mikael Ribbenvik